

**Návrh na vydanie súhlasu vlády Slovenskej republiky so zmenou účelu použitia
nevyčerpaných kapitálových výdavkov z predchádzajúcich rozpočtových rokov kapitoly
Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky**

Vzhľadom na naliehavý verejný záujem spočívajúci v ochrane zdravia ľudí na území Slovenskej republiky a v snahe zamedziť šíreniu nákazlivého prenosného ochorenia COVID-19, zohľadňujúc závery zo zasadnutia ústredného krízového štábu, ktorý sa konal dňa 12. marca 2020 vo veci opatrení na predchádzanie šírenia prenosného ochorenia COVID-19 a možným ohrozením verejného zdravia na území Slovenskej republiky a uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 111/2020, bol s účinnosťou od 13. marca 2020 od 07:00 hod. miestneho času vyhlasovaný zákaz vykonávania určených civilných letov s miestom vzletu na území iného štátu a s miestom pristátia na území Slovenskej republiky.

Vzhľadom na potrebu zabezpečiť nevyhnutnú leteckú dostupnosť územia Slovenskej republiky, repatriáciu občanov, zásobovanie Slovenskej republiky najmä zdravotníckym materiálom sa vyhlásený zákaz vykonávania určených civilných letov nevzťahoval na určité kategórie letov. Keďže na vykonávanie niektorých kategórií civilných letov sa zákaz vykonávania určených civilných letov nevzťahoval, vrátane letov vykonávaných v štátnom záujme, letiskové spoločnosti, ako prevádzkovatelia medzinárodných verejných letísk na území Slovenskej republiky, museli zabezpečiť prevádzkyschopnosť príslušného letiska a zároveň museli zabezpečiť poskytovanie letiskových služieb v požadovanom rozsahu.

Z dôvodu potreby zabezpečiť nevyhnutnú leteckú dostupnosť územia Slovenskej republiky počas krízovej situácie, letiskové spoločnosti vykazovali značnú časť nákladov spojených s poskytovaním letiskových služieb, keďže prevádzka letiska predstavuje celok tvorený rôznymi činnosťami, bez ktorých by nebolo možné zabezpečiť príslušnú úroveň bezpečnosti, ktorá je v oblasti civilného letectva na prvom mieste.

Aj napriek skutočnosti, že vláda Slovenskej republiky uznesením č. 260 zo 14. mája 2021 ukončila núdzový stav vyhlásený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 587 z 30. septembra 2020 na území Slovenskej republiky uplynutím 14. mája 2021, situácia v oblasti obchodnej leteckej dopravy sa nijakým výrazným spôsobom nezlepšila. Veľký vplyv na záujem ľudí o využívanie obchodnej leteckej dopravy, pravidelnej alebo nepravidelnej, majú nielen opatrenia prijímané inými členskými štátmi Európskej únie, alebo tretími krajinami, ale aj rôzne mutácie koronavírusu.

Opatrenia prijaté Slovenskou republikou vo vzťahu k prenosnému ochoreniu COVID-19 týkajúce sa prekračovania hranice Slovenskej republiky, ako aj obmedzenia slobody pohybu a pobytu, mali a majú zásadný vplyv na fungovanie podnikov, vrátane letiskových spoločností a príslušných leteckých dopravcov. Nielen zákaz vykonávania určených civilných letov, ale aj nezáujem o využívanie obchodnej leteckej dopravy prispievali k značnej strate príjmov.

Opatrenia prijaté Slovenskou republikou vo vzťahu k prenosnému ochoreniu COVID-19 mali a majú zásadný vplyv aj na fungovanie podnikov cestovného ruchu. Povinnosť zatvoriť určité prevádzky alebo inak obmedziť ich činnosť viedla v prípade mnohých podnikov cestovného ruchu k strate príjmu. Kritický stav odvetvia cestovného ruchu má aj významné makroekonomické dosahy. Ako odvetvie založené na službách, ktoré sú z pohľadu štátneho rozpočtu typické najvyššou pridanou hodnotou, nielenže predstavuje významný generátor verejných financií, ale

vzhľadom na prierezový charakter odvetvia vplýva aj na všetky spojené infraštruktúry ako napríklad aj na oblasť obchodnej leteckej dopravy.

Nielen zákaz vykonávania určených civilných letov, ale aj nezáujem o využívanie obchodnej leteckej dopravy prispievali k značnej strate príjmov letiskových spoločností a leteckých dopravcov. V dôsledku prijatých opatrení došlo od marca 2020 k značnému poklesu prevádzkových výkonov letiskových spoločností a leteckých dopravcov, napríklad v počte odbavených cestujúcich.

Vzniknutú situáciu nebolo možné predvídať a svojou povahou a vplyvom na letiskové spoločnosti, ako aj na hospodárstvo Slovenskej republiky ako celok, sa odlišuje od bežných situácií.

S cieľom zabezpečiť čiastočnú kompenzáciu pre letiskové spoločnosti vypracovalo Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky (ďalej iba „ministerstvo“) novely zákona č. 213/2019 Z. z. o odplatách a o poskytovaní príspevku v civilnom letectve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 213/2019 Z. z.“), ktoré predstavujú právny základ, ktorý umožní ministerstvu poskytnúť príspevok v civilnom letectve zo svojej rozpočtovej kapitoly na úhradu oprávnených nákladov alebo refundáciu výdavkov, ktoré súvisia so zabezpečením nevyhnutnej leteckej dostupnosti územia Slovenskej republiky počas krízovej situácie vyhlásenej v súvislosti s ochorením COVID-19 a na úhradu oprávnených nákladov alebo refundáciu výdavkov, ktoré súvisia so zmiernením negatívnych následkov spôsobených ochorením COVID-19.

V nadväznosti na schválené novely zákona č. 213/2019 Z. z. (zákon č. 341/2020 Z. z., zákon č. 429/2021 Z. z. a zákon č. 502/2021 Z. z.) vypracovalo ministerstvo schémy štátnej pomoci:

- schéma štátnej pomoci podľa čl. 107 ods. 2 písm. b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie na podporu zabezpečenia nevyhnutnej leteckej dostupnosti územia Slovenskej republiky počas krízovej situácie vyhlásenej v súvislosti s ochorením COVID-19 (ďalej len „schéma štátnej pomoci pre letiskové spoločnosti – náhrada škody“),¹⁾
- schéma štátnej pomoci podľa čl. 107 ods. 3 písm. b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie na podporu zabezpečenia nevyhnutnej leteckej dostupnosti územia Slovenskej republiky počas krízovej situácie vyhlásenej v súvislosti s ochorením COVID-19²⁾ (ďalej len „schéma štátnej pomoci pre letiskové spoločnosti – dočasný rámec“) v znení dodatku č. 1³⁾ a dodatku č. 2,⁴⁾
- schéma štátnej pomoci podľa čl. 107 ods. 3 písm. b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie na podporu príslušných leteckých dopravcov v súvislosti so zmiernením negatívnych následkov prenosného ochorenia COVID-19 (ďalej len „schéma štátnej pomoci pre leteckých dopravcov – dočasný rámec“).⁵⁾

¹⁾ <https://www.mindop.sk/inisterstvo-1/doprava-3/civilne-letectvo/verejne-prostriedky-civilne-letectvo/prispevok/schemy-pomoci/schema-pomoci-ld-nahrada-skody>.

²⁾ <https://www.mindop.sk/inisterstvo-1/doprava-3/civilne-letectvo/verejne-prostriedky-civilne-letectvo/prispevok/schemy-pomoci/schema-pomoci-ld-docasny-ramec>.

³⁾ <https://www.mindop.sk/inisterstvo-1/doprava-3/civilne-letectvo/verejne-prostriedky-civilne-letectvo/prispevok/schemy-pomoci/schema-pomoci-ld-docasny-ramec-dodatok-1>.

⁴⁾ <https://www.mindop.sk/inisterstvo-1/doprava-3/civilne-letectvo/verejne-prostriedky-civilne-letectvo/prispevok/schemy-pomoci/schema-pomoci-ld-docasny-ramec-dodatky-1-2>.

⁵⁾ <https://www.mindop.sk/inisterstvo-1/doprava-3/civilne-letectvo/verejne-prostriedky-civilne-letectvo/prispevok/schemy-pomoci/schema-statnej-pomoci-letecki-dopravcovia-docasny-ramec>.

Európska komisia vo veci „State Aid SA.59240 (2020/N) – Slovakia – COVID-19 – Aid to airport operators“ schválila notifikované návrhy schémy štátnej pomoci pre letiskové spoločnosti – náhrada škody a schémy štátnej pomoci pre letiskové spoločnosti – dočasný rámec v znení dodatku č. 1 a dodatku č. 2 (oddiel 3.1 a oddiel 3.12 Dočasného rámca).

Pôvodné schémy štátnej pomoci pre letiskové spoločnosti boli Európskej komisii prednotifikované v októbri 2020 a schválené Európskou komisiou rozhodnutím č. C(2020) 9617 final z 22. decembra 2020.

Dodatok č. 1 k schéme štátnej pomoci pre letiskové spoločnosti – dočasný rámec bol Európskej komisii notifikovaný v júni 2021 a schválený Európskou komisiou rozhodnutím č. C(2021) 5214 final z 8. júla 2021.

Dodatok č. 2 k schéme štátnej pomoci pre letiskové spoločnosti – dočasný rámec bol Európskej komisii notifikovaný v novembri 2021 a schválený Európskou komisiou rozhodnutím č. C(2021)9605 final 14. decembra 2021.

Európska komisia vo veci „State Aid SA.100438 (2022/N) – Slovakia COVID-19: Aid scheme to support Slovak air carriers“ schválila notifikovaný návrh schémy štátnej pomoci pre leteckých dopravcov – dočasný rámec.

Schéma štátnej pomoci pre leteckých dopravcov – dočasný rámec bola Európskej komisii prednotifikovaná v októbri 2021 a schválená Európskou komisiou rozhodnutím č. C(2022) 1914 final z 23. marca 2022.

V nadväznosti na schválenie uvedených schém štátnej pomoci vyhlásilo ministerstvo výzvy na predloženie žiadosti o poskytnutie príspevku v civilnom letectve v roku 2021 určené pre letiskové spoločnosti a v roku 2022 určené pre letiskové spoločnosti a pre leteckých dopravcov:⁶⁾

- výzva č. P/ŠP-NLD-NŠ/2021/03 pre letiskové spoločnosti, oprávnené obdobie od 13. marca 2020 do 30. júna 2020,
- výzva č. P/ŠP-NLD-DR-3.1/2021/04 pre letiskové spoločnosti, oprávnené obdobie od 1. júla 2020 do 30. novembra 2020, ak letisková spoločnosť v roku 2019 odbavila viac ako 200 000 cestujúcich alebo od 13. marca 2020 do 30. novembra 2020, ak letisková spoločnosť v roku 2019 odbavila menej ako 200 000 cestujúcich vrátane,
- výzva č. P/ŠP-NLD-DR-3.12/2021/05 pre letiskové spoločnosti, oprávnené obdobie od 1. júla 2020 do 30. novembra 2020, ak letisková spoločnosť v roku 2019 odbavila viac ako 200 000 cestujúcich alebo od 13. marca 2020 do 30. novembra 2020, ak letisková spoločnosť v roku 2019 odbavila menej ako 200 000 cestujúcich vrátane,
- výzva č. P/ŠP-NLD-DR-3.1/2021/07 pre letiskové spoločnosti, oprávnené obdobie od 1. decembra 2020 do 31. decembra 2020,
- výzva č. P/ŠP-NLD-DR-3.12/2021/08 pre letiskové spoločnosti, oprávnené obdobie od 1. decembra 2020 do 31. decembra 2020,
- výzva č. P/ŠP-NLD-DR-3.1/2021/09 pre letiskové spoločnosti, oprávnené obdobie od 1. januára 2021 do 31. augusta 2021,
- výzva č. P/ŠP-NLD-DR-3.12/2021/10 pre letiskové spoločnosti, oprávnené obdobie od 1. januára 2021 do 31. augusta 2021,
- výzva č. P/ŠP-NLD-DR-3.1/2022/03 pre letiskové spoločnosti, oprávnené obdobie od 1. septembra 2021 do 31. decembra 2021,

⁶⁾ <https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/doprava-3/civilne-letectvo/verejne-prostriedky-civilne-letectvo/prispevok/vyzvy>.

- výzva č. P/ŠP-NLD-DR-3.12/2022/04 pre letiskové spoločnosti, oprávnené obdobie od 1. septembra 2021 do 31. decembra 2021,
- výzva č. P/ŠP-LD-DR-3.1/2022/05 pre leteckých dopravcov, oprávnené obdobie od 13. marca 2020 do 31. decembra 2021
- výzva č. P/ŠP-LD-DR-3.12/2022/06 pre leteckých dopravcov, oprávnené obdobie od 13. marca 2020 do 31. decembra 2021.

Rozpočtovým opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 103/2020 bol navýšený rozpočet bežných výdavkov kapitoly ministerstva o sumu 21 000 000,00 eur v programe 055 Letecká doprava a infraštruktúra, podprograme 05507 Štátna pomoc v oblasti civilného letectva. Uvedeným rozpočtovým opatrením boli zabezpečené finančné prostriedky na účel podpory letísk a leteckej dopravy ako kompenzácia výdavkov negatívne ovplyvnených pandemiou súvisiacou s ochorením COVID – 19.

Keďže z dôvodu neskorého schválenia schémy štátnej pomoci pre letiskové spoločnosti – náhrada škody a schémy štátnej pomoci pre letiskové spoločnosti – dočasný rámec v roku 2020, uvedené finančné prostriedky (21 000 000,00 eur) neboli vyčerpané do konca roka 2020, na základe žiadosti o vykonanie rozpočtového opatrenia boli preklasifikované na kapitálové výdavky a následne boli presunuté vo forme kapitálových výdavkov podľa § 8 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z.“) na použitie do roku 2021 a následne do roku 2022.

Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 374/2021⁷⁾ súhlasila so zmenou účelu použitia kapitálových výdavkov z roku 2020 vo výške 7 979 379,87 eur na bežné výdavky v súlade s predloženým návrhom na zmenu účelu použitia kapitálových výdavkov (rozpočtové opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 47/2021).

Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 701/2021⁸⁾ súhlasila so zmenou účelu použitia kapitálových výdavkov z roku 2020 vo výške 2 716 973,10 eur v súlade s predloženým návrhom na zmenu účelu použitia kapitálových výdavkov (rozpočtové opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 107/2021).

V roku 2021 boli letiskovým spoločnostiam poskytnuté príspevky v civilnom letectve (štátna pomoc) podľa zákona č. 213/2019 Z. z. v spojení so schémou štátnej pomoci pre letiskové spoločnosti – náhrada škody, schémou štátnej pomoci pre letiskové spoločnosti – dočasný rámec, schémou štátnej pomoci pre letiskové spoločnosti – dočasný rámec v znení dodatku č. 1 alebo schémou štátnej pomoci pre letiskové spoločnosti – dočasný rámec v znení dodatku č. 1 a dodatku č. 2 vo forme bežných transferov na základe zmlúv o poskytnutí príspevku v civilnom letectve z rozpočtovej kapitoly ministerstva v roku 2021 v celkovej výške 10 863 384,97 eur.

Prehľad poskytnutých príspevkov v civilnom letectve (štátna pomoc) letiskovým spoločnostiam v roku 2021 za príslušné oprávnené obdobia je zverejnený v súlade s § 24 ods. 1 písm. d) zákona č. 213/2019 Z. z. na webovom sídle ministerstva.⁹⁾

⁷⁾ <https://rokovania.gov.sk/RVL/Resolution/19349/1>.

⁸⁾ <https://rokovania.gov.sk/RVL/Resolution/19685/1>.

⁹⁾ <https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/doprava-3/civilne-letectvo/prispevok/prehľad-poskytnutych-prispevkov-v-civilnom-letectve>.

Na základe § 8 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. účel použitia výdavkov z minulých rokov môže zmeniť len vláda Slovenskej republiky.

V súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 523/2004 Z. z. sa navrhuje uvoľniť viazané kapitálové výdavky vo výške 5 857 664,26 eur do programu 055 Letecká doprava a infraštruktúra, podprogram 05507 Štátna pomoc v oblasti civilného letectva na účel podpory letísk a leteckej dopravy ako kompenzácia výdavkov negatívne ovplyvnených pandémiou súvisiacou s ochorením COVID – 19 a zmeniť charakter výdavkov z kapitálových výdavkov na bežné výdavky.

Výdavky vo výške 5 857 664,26 eur zahŕňajú výdavky vo výške 2 857 664,26 eur pre letiskové spoločnosti za príslušné oprávnené obdobia uvedené v žiadostiach o poskytnutie príspevku v civilnom letectve predložených na základe výzvy č. P/ŠP-NLD-DR-3.1/2022/03 a výzvy č. P/ŠP-NLD-DR-3.12/2022/04 a sumu 3 mil. eur pre leteckých dopravcov v súlade s bodom 14.1 schémy štátnej pomoci pre leteckých dopravcov – dočasný rámec a rozhodnutím Európskej komisie č. C(2022) 1914 final z 23. marca 2022 a zohľadňujúc výzvu č. P/ŠP-LD-DR-3.1/2022/05 a výzvu č. P/ŠP-LD-DR-3.12/2022/06.

Finančné prostriedky sa uvoľnia do kapitoly ministerstva v súlade s predloženým návrhom na zmenu účelu rozpočtovým opatrením.